

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright
6. 06. 2012.

Pasquale Binazzi

Zašto ne glasamo

Pasquale Binazzi
Zašto ne glasamo
1909

Naslov originala: Pasquale Binazzi (1873. – 1944.) *Perché non votiamo*. Preveli s talijanskog: Dario Vošten i Vida Papić. Prijevod je prvo objavljen u desetom broju Ispod pločnika, proljeće 2011. godine, www.ispodplocnika.net
<http://www.ispodplocnika.net/tekstovi/zasto-ne-glasamo>

<http://anarhisticka-biblioteka.net>

1909

Sadržaj

I. Bez zastupnika, bez birača.	5
II . Iluzije društvenog zakonodavstva	7
III. Što činiti?	10

Već smo toliko puta, što na našim predavanjima, a što u našim novinama i pamfletima, odgovorali i dokazivali do iznemoglosti zašto mi anarhisti ne trebamo biti ni birači niti zastupnici. Usprkos tomu, stare predrasude kojima se mažu oči velikog dijela radnika, što je podlo umijeće politikanata svih vrsta, uvijek nas prisiljavaju da se branimo od napada, ponekad bezazlenih, a ponekad malodušnih i beznačajnih. Na taj način, istraživanjima zavedenih ljudi i spletkara, žele umanjivati našu propagandu kako se izborna stado ne bi otelo njihovoj kontroli, jer im je potrebno da bi se popeli širokim i raskošnim stepenicama moći.

I. Bez zastupnika, bez birača.

Već smo toliko puta, što na našim predavanjima, a što u našim novinama i pamfletima, odgovorali i dokazivali do iznemoglosti zašto mi anarhisti ne trebamo biti ni birači niti zastupnici. Usprkos tomu, stare predrasude kojima se mažu oči velikog dijela radnika, što je podlo umijeće politikanata svih vrsta, uvijek nas prisiljavaju da se branimo od napada, ponekad bezazlenih, a ponekad malodušnih i beznačajnih. Na taj način, istraživanjima zavedenih ljudi i spletkara, žele umanjivati našu propagandu kako se izborna stado ne bi otelo njihovoj kontroli, jer im je potrebno da bi se popeli širokim i raskošnim stepenicama moći.

A glavni razlog zašto se ti ljudi toliko trude, petljaju, korumpiraju, zatrašuju, je da bi se domogli povlaštenog mjesta zakonodavaca, na kojem više ne moraju provoditi volju svojih birača, već mogu nametati svoju volju, koristiti resurse i djelovanje naroda za svoju dobrobit i dobrobit klase kojoj pripadaju.

To je stara i očita istina koja se svakim danom nanovo potvrđuje. Nitko ne bi stremio moći kada moć ne bi omogućavala prednosti, moralne, političke i ekonomske povlastice. Dakle, moć je sama po sebi nepravedna i pokvarena. Osim ovog osnovnog objašnjenja, koje ne može promaći ni najdobroćudnijim promatračima, trebamo pronaći druga, još važnija, i upravo ona koji nas čine gorljivim zagovaračima apstinencije na parlamentarnim i lokalnim izborima.

Naš se stav i razlozi zbog kojih primjenjujemo takav način djelovanja bitno razlikuju od ostalih opcija koje prihvaćaju apstinenciju, bilo one

revolucionarne ili reakcionarne, kao primjerice Mazzinijevi pristaše i nepopustljivi klerici. Nismo apstinenti zbog neke odluke koje smo donijeli već prije ili zbog toga što vlast nije demokratska i republikanska ili nije crkvena ili papinska, već je buržujjska i monarhistička, već zbog toga što se mi protivimo svakom obliku izabrane vlasti jer svaka izabrana vlast predstavlja nametanje, nasilje, nepravdu.

Smatramo da društvena zla nestaju uklaňanjem uzroka koji ih stvaraju, što znači da se protivimo državi, u bilo kojem obliku, jer predstavlja tiranina koji visi građanima nad glavom, velikog parazita s tisuću pipaca koji sve prisvaja, sve grabi bez da išta daje. Smatramo da prihvaćanjem da drugi misle, uče, djeluju za nas, osuđujemo same sebe na ne djelovanje, odričemo se naše samostalnosti, a naš se pokretački duh ne može više razvijati, ni u misaonom ni u praktičnom smislu.

Čovjek, odnosno narod je jak, sposoban da se djelotvorno suoči sa životnom borbom i stvarno uspjeva prebrođiti teškoće na koje nailazi, zahvaljujući svojem osjećaju za samostalnošću i pokretačkim duhom.

Suprotno tomu, izborna taktika navikava ljude i narode na pasivnost, sve se svodi na izbor predstavnika, na koncentriranju vlasti u ruke malog broja ljudi, a time i budućnost cijele nacije. Mi anarhisti uvjereni smo da maksimalna samostalnost pojedinca, odnosno svakog ljudskog kolektiva, je prijeko potreban uvjet za brzi razvoj i rast svake vrste djelovanja te uklanjaње parazitiranja nametljive i štetne birokracije.

Čovjeku se ne smije dati mogućnost da postane gospodar drugom čovjeku; ne smije mu se pružiti i nanovo pružiti vlast zbog koje će onda svi snositi štetne posljedice te trpjeti greške i nepravde koje se čine u ime moći koju smo sami odabrali. Vlast, po svojoj prirodi, mora razviti dva velika zla kako bi paralizirala cijeli narod, a to su centralizacija i birokracija. Pomisliti i ustvrditi da se u Rimu moraju raspraviti, prihvatiti i davati naredbe, uređivati odnosi i interesi koji se odnose na kolektive koji žive u Milanu, Torinu, Palermu itd. je u potpunosti pogrešno.

Svi, čak i u najtežim uvjetima, mogli su svjedočiti velikom porazu države. To što se uspostavlja, kako tvrde njegovi pobornici, da bi se zaštitili interesi kolektiva kojima se treba upravljati, uz što veći potencijal, što manji utrošak energije i skupom namjera, samo je zaslužilo kritiku i opće negodovanje, jer umjesto da otklanja zla, ograničava štete pomoću brzih mjera, dokazalo je njegovu nemarnost te nesnosnu sporost zbog

podrhtavanja, nakon strašnog potresa. I sama nas priroda uči da ne možemo radnikalno promijeniti društveno-ekonomske odnose ukoliko ne poduzmemo revolucionarni čin, krajnji čin koji treba upotpuniti, odnosno pokrenuti revoluciju koja se već dogodila u našim mislima. Sve ostalo je isprazna retorika, odnosno besramna laž.

Trenutna pobjeda, rješenje dnevnog problema, zakonsko prihvaćanje prava koja drugi trebaju omogućiti; čekanje vlastitog blagostanja u tuđem znanju, poštenju, djelovanju samo predstavlja privremenu pomoć, odgodu, obmanu, mistifikaciju.

Revolucija nije hir, nije izopaćenost, nije pakost, nego potreba.

Svaki čovjek mora biti u mogućnosti živjeti na zemlji onako kako on želi, mora osjećati potpunu slobodu u djelovanju i mišljenju, pojedinac se ne smije nametnuti kolektivu, kao što se kolektiv ne smije nametnuti pojedincu, a to se može ostvariti samo pobjedom velike revolucije koja će nas izjednačiti i osloboditi nas od svih nepravdi, svekolike bijede i robovanja. Samo tada će se početi uspostavljati prava društvena ravnoteža, koja će omogućiti da svaki pojedinac proživljava svoj novi hrabri život, jer će svatko biti odgojen po načelu djelovanja i slobodne inicijative.

Kako sam već napisao u jednom drugom dijelu ovog skromnog rada, same potrebe će regulirati aktivnosti, inicijative, proizvodnju i razmjenu dobara.

Ali i revolucionari i anarhisti moraju shvatiti jednostavno da revolucija nije razbijanje jednog stakla, glupo suprotstavljanje policiji kad si pijan, već je stalno djelovanje, koje se svjesno buni protiv svih nepravdi, protiv svih sadašnjih ekonomskih i političkih shvaćanja. Potrebno je dokinuti sadašnji društveni poredak, oduzeti mu njegove branitelje i pomoćnike, ne smijemo dopustiti da nas obuzme ni moralno ni ekonomski, ne smijemo mu dati snage, već kopati ponor u koji će pasti.

A vi, radnici u poljima i tvornicama, iako sijete i žanjete plod vašeg rada, morate predati sve onima koji ništa ne proizvode, vi koji radite automobile, kuće, namještaj, odjeću, predmete za ljepotu i umjetnost morate uvijek biti vrijedni, uvijek robovi, uvijek heloti, shvatite nas već jednom, slušajte naše savjete, počnite se udaljavati od crkve, države i čete politikanata, i ujedinite se s našim pobunjeničkim falangama, koje se bore za pobjedu potpunog ljudskog oslobođenja, za pobjedu ideala koji toliko ulijeva strah i toliko ga se blati, a to je veliki ideal anarhije.

i rada, ne bi mogli više naštetiti interesima siromašnih od onoga što im već štete.

Osjeća se duboko gnušanje gledajući sve ljude koji bi se željeli prikazati kao iskreni i vidoviti, koji bi željeli zaboraviti temeljna pitanja socijalnog problema i, za ljubav jednog bezvrijednog odbora na lokalnim izborima ili u parlamentu, prigušiti mladenačku strast, ugušiti svaki velikodušni poticaj; a da bi se osjećali prihvaćenima od svih birača različitih političkih i socijalnih kategorija izgladuju sve oštre uglove svojih misli, i uistinu se trude da budu neshvatljivi i prihvatljivi bezobličnoj masi koja ne zna misliti, niti se želi naprezati da shvati.

Još veće gnušanje izazivaju oni mladi koji govore da pripadaju redovima avangardnog socijalizma, kada preuzimaju aktivnu ulogu u hibridnim suživotima i muče se u potrazi za bilo kojim kandidatom, koji bi se potrudio dati poneko sitno obećanje i beznačajnu izjavu nesigurne vjere. Ne, u tom slučaju bolje je zakloniti se u šutnji ako se ne zna ili se ne želi probuditi uspavani duh naroda. Ako oni ne žele biti pokretači gorućih istina, ako ne žele biti borbeni ratnici protiv sadašnjih zlih institucija i podmićenih ljudi i ljudi koji podmićuju, neka bar ne sudjeluju u intrigama, neka napuste narod samom sebi umjesto da ga varaju i vuku u neka kriva rješenja koji ga udaljavaju od uznemirujućeg socijalnog problema.

Ako vole svoj narod, ako ga žele obrazovati, ohrabriti i savjetovati, oni trebaju biti s narodom i u narodu. U tome će nalaziti uvijek novu hrabrost i izbjeći će opasnost da postanu razboriti dresirani majmuni nacionalnog cirkusa.

III. Što činiti?

Nakon svega izloženog, imam osjećaj kao da me sa svih strana salijeću s pitanjem: Pa što nam je činiti? Ja odgovaram jednom riječju: revolucija.

Ta opća slabost koja se zaoštrava kod svih radnika – bili oni fizički radnici, njegovatelji duha ili plodonosnog uma – proširena je i na druge manje moćne i privilegirane kategorije, koje se trude, na sve moguće načine, da ih životna borba ne svlada u potpunosti. Takva, gotovo opća, nevolja predstavlja prva podrhtavanja tla na dijelovima gdje se još nije u potpunosti namjestilo, a namještanje će se dogoditi nakon velikog

zastrašujuće birokratske mašinerije. Logika događaja dokazuje da se ne smije podupirati stvaranje institucija čiji predstavnici predstavljaju najveće zlo koje nam se može dogoditi.

Svatko može usporediti djelovanje države, čije predstavnici i izvršitelji moraju uvijek čekati njezine naredbe i u najgorim situacijama, s izvanrednim rezultatom koji pruža individualna i kolektivna inicijativa, i odmah će se uvidjeti istina koju mi već godinama širimo i koju zovu utopija, samo zato jer je prevelika i jer nameće radikalne promjene sadašnjih uvjeta. Svi moraju shvatiti da narodi, umjesto nepotrebne i glomazne državne mašinerije, za vlastito blagostanje trebaju uništiti sve države, bilo one demokratske ili reakcionarne, kako bi što prije mogli uspostaviti brze odnose razmjene, neposredne i promjenljive, ovisne o potrebama i inovacijama koje se uvode u umjetnostima, znanosti i industriji.

Države u svim zemljama svijeta samo sprječavaju individualni razvoj i uništavaju tuđi trud i zato se moramo boriti protiv njih, a ne pomoći im, moraju se srušiti, a ne promijeniti.

Zato, radniče, kada će oni koji streme tome da monopoliziraju sve, sipati sofizme iz rukava i koristiti se slatkim riječima koje njihove licemjerne duše mogu lako pronaći, sjeti se da ti ne moraš sudjelovati u stvaranju države, ti ne moraš sudjelovati u izboru ljudi koji će je personificirati, ti, ako želiš da pobjedi sloboda i pravda, ne smiješ biti ni zastupnik ni birač.

II . Iluzije društvenog zakonodavstva

Republikanci, socijalisti i svi oni koji imaju povjerenja u društveno zakonodavstvo vjeruju da koriste glavni argument protiv nas kada kažu nama, kada kažu radnicima da je potrebno da razvlaštena klasa ima u parlamentu – ta buržujska institucija – svoje direktne predstavnike, svoje zastupnike koji će u sivilu onog okružja unijeti glas prosvjeda i muka siromašnih litalica u poljima, rudnicima i tvornicama.

“Malo nas je, govore demokratski politikanti, jer ne postoji univerzalno pravo glasa, moćno oružje kojeg se buržoazija boji. Pomozite nam da postignemo ovo pravo za sve građane, sve radnike i napraviti ćemo veliki korak prema društvenom oslobođenju.”

Na stranu s primjerima koji bi se mogli navesti o zemljama u kojima pravo glasa ima više ljudi nego u Italiji; na stranu s nesigurnim rezultatima koji bi se mogli dobiti kad bi se cijela bezglava gomila, poput stada ovaca, uputila na birališta da obavi svoju građansku dužnost!!!; na stranu s moralnim razlozima spomenutim u prethodnom poglavlju, potrebno je voditi računa o neumornom otporu, u mnogim slučajevima i nasilnom, koji svaka privilegirana osoba zna iskoristiti protiv onih koji joj žele oduzeti dio privilegija, koje su lukavo i prevarantski nametnute velikoj većini proizvođača.

Bilo je to vrijeme kada je lukavi policajac Giolitti ljubovao s generalima talijanskoga socijalizma – u trenutku sramotnog zagrljaja koji bi svi htjeli zaboraviti i koji je čak izazvao i tajnu konferenciju u Bardonecchiji između Giolittija i budućeg ministra Filippa Turatija – kada su se svi hvalili uspjesima društvenog zakonodavstva i s 50 milijuna koje su zaradili na proletarijatu u zadnjim nemirima. Stigla je surova stvarnost koja je rasipala prazne riječi, proleterski pokolji su nametnuli šutnju politikantima ekstremne frakcije, koji su, pred općim ogorčenjem radnika, morali naglo raskinuti sa svojim incestuoznim ljubavima, slijediti narod i izgubiti poneko biračko mjesto na Montecitoriju.

Čak i tada, kao i u drugim prilikama, buržoazija, koja se ozbiljno zabrinula zbog brzine i raširenosti kojom je proletarijat proglasio opći politički štrajk, i shvaćajući koliko je za nju opasno da radnici napuste legalne puteve i počnu provoditi direktnu akciju, proganjala je vođe naroda, upečila je protiv njih sve svoje potplaćene novinare, provocirala krčmare, iznajmljivače soba, sitnu buržoaziju, cijelu plejadu sluga institucija kako bi digli svoj malodušni i zaglušujući glas protiv radnika, jer su se usudili (nažalost!), samo na koji dan, prosvjedovati s malo energije protiv sustavnih ubojstava bjednih gladnih ljudi, iscrpljenih žena i siromašne dječice.

Čak i jedna buržoazija, koja se u mirnim vremenima zadovoljava da je nazivaju liberalnom, znala je jednakom žestinom i reakcionarnim kriterijima osuditi velikodušnost radnika, velikim bijesom vršiti pritisak na vođama proleterskih četa, protiv politikanata populističkih stanaka, kako bi pozvali pobunjenike na uobičajenu poslušnost i slijepo vjerovanje u društveno zakonodavstvo.

Inteligentnija buržoazija je shvatila da omogućavanje izrabljivanoj klasi da postigne poneko službeno priznanje te da prihvaćanje načela društvenog zakonodavstva za nju ne predstavlja nikakvu opasnost. Ono čega se, ustvari, boji i od čega želi svim sredstvima odvratiti pozornost jest nepovjerenje u metode kojima se koristi zakon; ne želi da se unutar radničkog pokreta proširi metoda direktne akcije, individualne akcije, čiste revolucionarne akcije, jer jako dobro zna da bi ona obilježila početak njezina kraja.

Zbog toga mi anarhisti vodimo žestoki rat s našim protivnicima, koji mame radnike iluzijom velike (??) dobrobiti društvenog zakonodavstva. Siromašni, nagrđeni od umora, siromaštva i neznanja, slušaju ove projektante mirnih osvajanja, sve uzimaju k srcu, vjeruju da je dovoljno jednim člankom zakona omogućiti i najmanje poboljšanje koje će se ubrzo provoditi; uče se obožavanju svojih zakonodavaca kao što su antički kršćani obožavali svoga Krista; u međuvremenu vrijeme prolazi, a gladni i beskućnici nastavljaju biti poslušni strojevi za proizvodnju, radeći i dalje za druge u nadi da će, zahvaljujući radu društvenog zakonodavstva, ugledati simbolično i opjevano sunce . . . budućnosti koja će donijeti blagostanje i pravdu za sve.

Usmjereni na krivu stazu, započinju jalova gibanja koja ne donose, niti mogu dati ikakav praktični rezultat, malo se povode za jednim, malo za drugim politikantskim smutljivcem; traže koji novčić više za svoje plaće; nadaju se da će im ovo povećanje donijeti veće blagostanje, dok ne shvate da se krutim zakonom plaća, koji proizlazi iz aktualnog sustava političke ekonomije, utječu na lukavo povećanje općih životnih troškova, davajući prednost eksploatatorima, dok oni ostaju jadnici lišeni nasljedstva, koji trebaju sve plaćati i trpiti.

Sve dok privatno vlasništvo ostane snažan princip, i plaća će predstavljati kompenzaciju za ljudski rad; sve dok financijska načela budu repuštena posjednicima bogatstva i prisvajачima svih proizvoda, oni će ostati slavodobitnici moći, saveznici, štice i nadahnuće Države i Crkve, a radnicima će, unatoč prividnim popuštanjima i poboljšanjima, ostati samo onoliko koliko im je potrebno da ne umru od gladi. Debeli i tužni heroji zlata popuštaju samo kada su na to prisiljeni. Svi oni ljudi koji su u zabludi i zavaravaju druge da mogu postići ravnotežu kapitala